

Notifikace deficitu a dluhu vládních institucí - 2023 (První notifikace, údaje zaslané Eurostatu)

2.4.2024 - Helena Houžvičková, Jaroslav Kahoun | Český statistický úřad

Saldo hospodaření sektoru vládních institucí skončilo za rok 2023 schodkem ve výši 3,3 % HDP, což představuje meziroční nárůst o 0,1 procentního bodu (p. b.). Výše zadlužení sektoru dosáhla na konci roku 2023 úrovně 44,0 % HDP, při meziročním poklesu o 0,2 p. b.

„Hospodaření vládních institucí za rok 2023 skončilo schodkem ve výši 239,7 mld. Kč, v meziročním srovnání nejvíce rostly výdaje na sociální dávky. Míra zadlužení vládních institucí oproti roku 2022 mírně poklesla a dosáhla úrovně 44,0 % HDP“, uvedla Helena Houžvičková, ředitelka odboru vládních a finančních účtů ČSÚ.

Největší podíl na deficitu připadal i nadále na subsektor ústředních vládních institucí, který skončil v deficitu 305,0 mld. Kč, místní vládní instituce skončily v přebytku 70,3 mld. Kč a subsektor fondů sociálního zabezpečení (zdravotních pojišťoven) v deficitu 5,0 mld. Kč.

Tab. 1: Notifikační tabulka deficitu a dluhu vládních institucí, Česká republika, 2020-2023

	Jednotka Rok			
	2020	2021	2022	2023
Saldo hospodaření sektoru vládních institucí	mil. Kč	-329 216	-310 628	-215 355 -239 687
Konsolidovaný hrubý dluh sektoru vládních institucí	mil. Kč	2 149 822	2 566 731	2 997 615 3 228 369
Saldo hospodaření sektoru vládních institucí v % HDP	%	-5,8	-5,1	-3,2 -3,3
Konsolidovaný hrubý dluh sektoru vládních institucí v % HDP	%	37,7	42,0	44,2 44,0

V rámci jarních notifikací bylo též mírně revidováno saldo hospodaření vládních institucí za rok 2022, které se vylepšilo o 2,6 mld. Kč především z důvodu aktualizace údajů o daních.

Celkové příjmy sektoru vládních institucí vzrostly v roce 2023 meziročně o 10,0 %, což v absolutním vyjádření představovalo nárůst o 281,8 mld. Kč. Nejvíce rostly příjmy z daní z příjmu a ze sociálních příspěvků.

Celkové výdaje sektoru vládních institucí meziročně vzrostly v roce 2023 o 10,1 %, resp. 306,2 mld. Kč. Největší nárůst byl zaznamenán u vyplacených sociálních dávek, dotací a náhrad zaměstnancům.

Relativní výše dluhu vládních institucí na konci roku 2023 dosáhla úrovně 44,0 % HDP. Meziročně došlo k poklesu výše relativní zadluženosti o 0,2 p. b. Ke snížení relativní výše zadlužení přispěl

nárůst nominálního HDP (- 3,4 p. b.), zatímco nominální růst dluhu přispěl ve vztahu k HDP ke zvýšení o 3,2 p. b.

Dluh na konci roku 2023 dosáhl 3 228,4 mld. Kč, z čehož převážná část je tvořena emitovanými dluhovými cennými papíry, jejichž objem meziročně vzrostl o 346,2 mld. Kč, naopak došlo k poklesu přijatých půjček (- 124,4 mld. Kč).

Ukazatele uvedené v tabulce 1 byly zaslány 29. března 2024 Eurostatu.

Poznámky:

Notifikaci deficitu a dluhu vládních institucí sestavuje a předkládá Evropské komisi každá členská země Evropské unie vždy za čtyři uplynulé roky a formou projekce za běžný rok, a to vždy ke konci března a září. Projekci běžného roku sestavuje a publikuje Ministerstvo financí. Kvantifikace fiskálních ukazatelů je založena na metodice Evropského systému národních účtů (ESA 2010) a slouží k hodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií. Podle maastrichtských kritérií výše deficitu nesmí překročit 3 % a úroveň kumulovaného dluhu 60 % HDP.

Přebytek/deficit vládních institucí je výše čistých půjček (+) nebo výpůjček (-) v systému národního účetnictví. Ukazatel vyjadřuje schopnost sektoru v daném roce financovat (+) jiné sektory ekonomiky nebo potřebu tohoto sektoru být ostatními sektory financován (-).

Dluh vládních institucí představuje nominální výši konsolidovaných závazků sektoru vládních institucí vyplývající z emitovaného oběživa, přijatých vkladů, emitovaných dluhových cenných papírů a přijatých půjček. U cizoměnových dluhových nástrojů zajištěných proti měnovému riziku je ocenění provedeno na bázi smluvního kurzu.

https://www.czso.cz/csu/czso/cri/notifikace-deficitu-a-dluhu-vladnich-instituci-2023-prvni-notifikace-u-daje-zaslane-eurostatu?mtm_campaign=rss